

prima instanță: S. Lazari

dosarul nr. 2ra-3379/13

instanța de apel: A. Gheorghieș, N. Chircu, V. Harmaniuc

DECIZIE

30 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Nicolae Clima

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

examinând recursurile declarate de către Eugenia Anghel și Vasile Marandici
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Marandici
împotriva Eugeniei Anghel cu privire la încasarea sumei și dobânzii aferente

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013, prin care a fost admis
apelul declarat de către Vasile Marandici, casată hotărârea Judecătoriei Telenești din
11 septembrie 2012 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 18 mai 2012, Vasile Marandici a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Eugeniei Anghel cu privire la încasarea sumei și dobânzii aferente.

În motivarea acțiunii a indicat că la 19 mai 2009 Eugenia Anghel a luat cu
împrumut de la el 5000 Euro, cu rata dobânzii de 5% lunar, fapt confirmat prin
recipisa semnată de către împrumutat.

Afirmă că s-a adresat de mai multe ori către pârâtă în vederea returnării sumei
împrumutate, însă fără nici un rezultat.

Solicită obligarea pârâtei de a restitui datoria în sumă de 5000 Euro și dobânda
în sumă de 9000 Euro, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Telenești din 11 septembrie 2012 acțiunea a fost
respinsă. Totodată, a fost încasat de la Vasile Marandici în beneficiul statului taxa de
stat în sumă de 6678 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013 a fost admis apelul declarat
de Vasile Marandici, casată hotărârea primei instanțe, emisă o nouă hotărâre, prin
care a fost admisă parțial acțiunea, încasat de la Eugenia Anghel în beneficiul lui
Vasile Marandici suma de 5000 Euro cu titlu de împrumut în monedă națională
conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii și suma de 2814 lei
- cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest acțiunea a fost respinsă.

La 30 iulie 2013, Eugenia Anghel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei recurate, considerând că instanța de apel a încălcat normele de drept material, manifestate prin interpretarea eronată a legii.

Susține că Vasile Marandici nici în prima instanță și nici în instanța de apel nu a prezentat originalul recipisei, dar în instanța de apel a prezentat o fotocopie a recipisei cu semnătura Eugeniei Anghel, obținută prin înșelăciune.

Consideră că instanța de apel eronat a indicat în decizia precum că există recipisa confirmată cu originalul de însăși E. Anghel.

Invocă că instanța de apel nu a luat în considerație și a ignorat solicitarea ei din referința depusă la 05 iunie 2013 și anume numirea unei expertize pentru a verifica originalitatea recipisei prezentate în instanța de apel și a stabili care text din recipisă a fost aplicat inițial. Insistă că cuvintele scrise în recipisă „confirm copia” și „Anghel Eugenia” nu-i aparțin ei.

Afirmă că ea a explicat în referință că suma împrumutată a fost restituită, însă argumentele menționate nu au fost luate în considerație și nu au fost verificate de către instanță.

La 02 august 2013, Vasile Marandici a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii cu pronunțarea în partea dată a unei hotărâri noi, prin care să fie admisă pretenția cu privire la încasarea dobânzii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată în partea prin care a fost respinsă pretenția cu privire la încasarea dobânzii de 5% lunar pentru toată perioada acordării împrumutului, considerând-o în partea dată ilegală și neîntemeiată.

Menționează că pretențiile lui cu privire la încasarea dobânzii de întârziere se întemeiază, atât pe acordul comun al părților, confirmat prin recipisa prezentată de către el și anexată la materialele dosarului, care este semnată personal de către intimată la 19 mai 2009, cât și pe prevederile art. 585 Cod civil.

Afirmă că prin contractul de împrumut încheiat între recurent și intimată la 19 mai 2009, ultima și-a asumat personal obligația de a achita rata dobânzii pentru toată perioada împrumutului în mărime de 5% lunar, astfel rata dobânzii constituind 250 Euro lunar, iar pe întreaga perioadă de 3 ani până la adresarea cu prezenta acțiune în judecată - 9000 Euro.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 12 iunie 2013, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 81).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 30 iulie 2013 și respectiv, la 02 august 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Eugeniei Anghel, Vasile Marandici a solicitat obligarea pârâtei de a restitui datoria în sumă de 5000 Euro și dobânda în sumă de 9000 Euro.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia.

Judecând apelul declarat de către Vasile Marandici a găsit necesar de a admite apelul, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii, dispunând încasarea de la Eugenia Anghel în beneficiul lui Vasile Marandici suma de 5000 Euro cu titlu de împrumut în monedă națională conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii și suma de 2814 lei - cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest respingând acțiunea.

În susținerea soluției date instanța de apel a constatat existența contractului de împrumut încheiat între Vasile Marandici și Eugenia Anghel, prin care a fost acordat ultimei cu împrumut suma de 5000 Euro, cu o dobândă de 5% lunar.

Totodată instanța de apel a stabilit că Eugenia Anghel nu a prezentat nicio probă ce ar dovedi restituirea sumei împrumutate, din care motiv a concluzionat de a dispune admiterea pretenției cu privire la încasarea împrumutului nerambursat.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile lui

Vasile Marandici și probele prezentate de el, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În acest context se va remarca că admitând apelul și casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre cu privire la încasarea din contul Eugeniei Anghel în beneficiul lui Vasile Marandici suma de 5000 Euro, instanța de apel a pus la baza deciziei o copie xerox a recipisei, prezentată de Vasile Marandici, din conținutul cărei se reflectă că la 19 mai 2009 Eugenia Anghel a luat cu împrumut de la Vasile Marandici 5000 Euro cu o dobândă lunară de 5% (f. d. 58), pe care este aplicată semnătura din numele Eugeniei Anghel și o inscripție „confirm copia”.

La fel instanța de apel a reținut că recipisa dată este confirmată cu originalul de însăși împrumutata Eugenia Anghel.

Instanța de recurs consideră, însă, că această concluzie a instanței de apel este una pripită, bazată doar pe susținerile invocate de către Vasile Marandici, fără a da o apreciere cuvenită invocarilor Eugeniei Anghel, care a insistat că a restituit suma împrumutului de 5000 Euro, rămânând să-i achite simbolic, lui Vasile Marandici, doar dobânda, când va dispune de mijloace financiare.

Se mai constată că instanța de apel, acceptând cererea Eugeniei Anghel cu privire la examinarea apelului în lipsa ei din considerente de boală, a lăsat fără examinarea solicitarea ultimei, invocată în referința sa la cererea de apel a lui Vasile Marandici (f. d. 73), cu privire la numirea unei expertize pentru a verifica originalitatea recipisei, or ultima afirmă că cuvintele „confirm copia” și „Anghel Eugenia” nu au fost efectuate de ea, astfel considerând că această recipisă a fost falsificată.

Acest fapt indică la examinarea unilaterală a pricinii, ce constituie o încălcare a dreptului Eugeniei Anghel de a se bucura de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, precum și a principiul egalității armelor în proces.

În această ordine de idei este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursurile declarate de către Eugenia Anghel și Vasile Marandici.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Marandici împotriva Eugeniei Anghel cu privire la încasarea sumei și dobânzii aferente, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu